

ת"פ 23622/07/11 - מדינת ישראל נגד עאסי שעבאן

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 23622-07-11 מדינת ישראל נ' שעבאן

בפני בעניין: כב' השופטת זהבה (קאודרס) בנר
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עאסי שעבאן

הנאשם

גזר דין - מתוקן

- א. הנאשם הורשע לאחר קיום ישיבות הוכחות ובמסגרת הכרעת דין מיום 30.12.13, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום:
- איסור לכלוך והשלכת פסולת, עבירה לפי סעיף 2 + 13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984.
 - מטרד לציבור, עבירה לפי סעיף 215(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
 - ניהול עסק ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 14+4 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968.
 - צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה - 1955, פריטים 5.1 ב' ו-8.3 ב'.
- ב. יש לציין לחובת הנאשם את מהות העבירות נשוא כתב האישום, שכן עסקינן בעבירות חמורות ביותר אשר ביהמ"ש העליון במספר רב של פסקי דין מדגיש ומציין הצורך להחמיר בעונשים בגין ביצוען.
- ג. הנאשם הורשע בביצוע עבירות זהות, בבימ"ש השלום בחיפה בת.פ: 33398-04-10, משטרת ישראל - מטא"ר מדור הגנת הסביבה נ' שעבאן. בגזר הדין שניתן ביום 13.7.13 (להלן: "גזר הדין הראשון"), פירט והדגיש כב' השופט פיש, בין היתר ולצדהפניות לפסקי דין מתאימים בענין, את מגמת ההחמרה ברמת הענישה בשנים האחרונות בגין עבירות של השלכת פסולת על אף השוני בין הנתונים של המקרים הספציפיים. והשו' הוסיף וכתב כי :

"לא בכדי נכללו בחוק שמירת הניקיון עונשים של מאסר ושליטת רשיונות. הענישה הכלכלית לא נועדה להוות ענישה בלעדית בתגובה לעבירות סביבתיות ושאלה היא האם נועדה להוות הענישה המרכזית".

כבר בגזר הדין הראשון הובהר כי לחובת הנאשם עבירות סביבתיות קודמות שבוצעו על ידו תוך כדי שימוש ברכב והוא כאמור נהג במקצועו.

"במקרה דנן לחובת הנאשם עבירות סביבתיות קודמות שבוצעו על ידו תוך כדי שימוש ברכב והוא כאמור נהג במקצועו. במצב זה כאשר קיים קשר הדוק בין מקצועו של הנאשם לבין ביצוע העבירות, יש מקום להטיל עונש נוסף של שליטת רשיון על תנאי כדי להרתיע את הנאשם מביצוע עבירות נוספות (עפ"י (חי') 736/05 צוקרמן יניב נ' מ"י - המשרד לאיכות הסביבה 1805/00 (6.4.2006); ולעניין חופש העיסוק מול אינטרסים של שמירת הסביבה ראו: ע"א 1805/00 מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' משרד התשתיות ואח', פ"ד נו(2) 76, 63 (6.12.2001))."

ד. מזה שנים מציג ומוכיח הנאשם, לרבות התיק שבפניי, זלזול מוחלט בכל הקשור לשמירת הסביבה והקפדה על כללי הניקיון ואיכות הסביבה. מקצועו ותפקידו של הנאשם כנהג משאית יחד עם קבלנים אחרים כטענת הסניגור, המובילה גם פסולת בניין כפי שקרה בתיק זה, מחייב אותו להקפיד עד מאוד בביצוע ההובלות של פסולת הבניין אך ורק לאתרים המצוינים לחוק ואליהם בלבד ובזאת הוא נכשל.

ה. על הנאשם במסגרת עבודתו ותפקידו כנהג משאית המובילה פסולת בניין כמפורט בכתבי האישום בבימ"ש השלום בחיפה 23622-07-11 ובפנינו, מוטלת אחריות לשמירת הסביבה והגנת איכות הסביבה ברמה הגבוהה ביותר. אך לצערנו, נפרשה בפנינו שרשרת עובדות קשות המתארות כיצד הנאשם מעדיף את נוחותו האישית ואת החיסכון הכספי על פני השמירה על איכות הסביבה.

דוגמא מובהקת וברורה להעדפתו זו נחשפה בתיק שלפנינו כאשר נתבקש הנאשם ע"י בעל הקרקע להוביל אדמה נקייה לצורך יישור פני הקרקע בשטחו. הנאשם ראה לנכון, בהתעלמו לחלוטין מהנזקים שייגרמו לאדמה, לאוויר ולמי התהום כפי שיפורטו להלן להביא פסולת בניין לצורך זה ולא אדמה נקייה בלבד.

ו. כאשר פסולת מושלכת לרשות הרבים היא מהווה מפגע סביבתי משמעותי ביותר. היא פוגעת בנוף, בבעלי החיים ובצמחים ובבני האדם. היא מתפרקת לחומרים רעילים, אשר נשטפים עם הגשמים ומגיעים למי התהום ומזהמים את המאגרים אשר בתת - הקרקע ובכך יש פוטנציאל לפגיעה במי השתייה. מכאן מובנת החשיבות הרבה שראה המחוקק בהטילו אחריות פלילית כבדה על קבלני פינוי פסולת בבואם לטפל ולסלק פסולת בנייה.

ז. לעניין זה אני רואה לנכון לצטט מתוך אתרים שונים הקשורים לאיכות הסביבה מטעם "עיניים ירוקות -

האתר השלם לאיכות הסביבה" וכן מהפורטל הישראלי להנדסה אזרחית "בניה וסביבה CIVILENG" כדלקמן:

"... בניגוד לפסולת שבעלי החים מפרישים לעולם שחוזרת ומשתלבת בו, האדם יוצר ומשליך לעולם פסולת שבהרבה מקרים נשארת בו להרבה מאוד זמן לעיתים גם לתמיד. בעיית הפסולת נעשתה חמורה יותר היום והיא מסכנת את שלום כדור הארץ.

האדם הקדמון השתמש בחומרים טבעיים, אבנים, עצים, קליפות וקונכיות ריקות כדי לייצר כלי עבודה, כלי נשק, כלי נגינה ותכשיטים, השאריות שהותיר היו מעטות ועשויות מחומר טבעי. אם היום אנחנו כבר יודעים ליצור חומרים חדשים שאינם מצויים בטבע ולייצר מהם מוצרים חדשים והאשפה שלנו מכילה גם חומרים בלתי מתכלים.

הפלסטיק שהוא חומר בלתי מתכלה, מתכלה בקצב איטי מאוד והקלקל אינו מתכלה כלל, כאשר פסולת אשפה נזרקת לרשות הרבים היא מהווה מפגע סביבתי רציני. היא פוגעת בנוף, בבעלי החיים ובצמחים. היא מתפרקת לחומרים רעילים שנשטפים עם הגשם ומגיעים למי התהום ומשפיעים על זיהום המים...".

"...פסולת בניין הוא חלק בלתי נפרד מתהליך הבניה והכרייה. עפ"י נתוני המשרד להגנת הסביבה, במדינת ישראל מיוצרים מידי שנה 4 מיליון טון פסולת בניין.

שפיכה בלתי חוקית ובלתי מוסדרת של פסולת הבניין מהווה עבירה פלילית ועלולה לגרום לשורה של מפגעים אסטטיים, סביבתיים, ובריאותיים ובכלל זה פגיעה נופית, זיהום מי תהום (פוטנציאל לפגיעה במי שתיה) זיהום אוויר, פוטנציאל לגרימת מחלות שונות לרבות מחלות ריאה.

מכאן אנו למדים על גודל האחריות הציבורית שיש ליזמים, מתכננים, קבלני פינוי פסולת בבואם לסלק ולטפל בפסולת בניין ונגזרותיה...".

ח. לטענת הסינגור כי מדובר בשטח פרטי ולא ציבורי, כשיקול להקל בעונשו של הנאשם, הרי לעניין זה התייחס כב' השופט אליקים רובינשטיין בפסק הדין רע"פ 8478/10 יוסף אליאס נ' מ"י, המשרד להגנת הסביבה (פורסם בנבו) ניתן ביום 24.11.10, באומרו כי: "המחוקק אימץ הגדרה רחבה למונח 'רשות הרבים'. גם אם השטח נמצא בבעלות פרטית עדיין ניתן לראות בו 'רשות הרבים' לעניין תכולת חוק שמירת הניקיון מאחר וההוכחה לכך היא אימפרית בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ולא פורמליסטית". (פיסקה ו') וכן כי תכלית הגדרה רחבה זו היא "שלא לאפשר היווצרות של 'חורים ברשת' ע"י ויכוחים אם מדובר במקרה פלוני בשטח פרטי או ציבורי ולצמצם לשאלה אם אכן משתמש הציבור בפועל בשטח המדובר."

בכתב האישום תואר, ולא נסתרו הדברים, כי מדובר בשטח חקלאי פתוח ללא גידור, בסמוך למטע זיתים, באופן המאפשר גישה לציבור באין מפריע.

אין חשיבות בענייננו לעובדה כי מדובר בשטח פרטי. הנזקים של פסולת עניין המונחת מחוץ לאתר פסולת מורשה, אינם מוגבלים לגבולות השטח הפרטי והם משפיעים על סביבתם כמפורט מעלה. האיסור על שפיכת פסולת בניין מחוץ לאתרים אלה הוא מוחלט ואין לסטות ממנו, שאם לא כן נמצא עצמנו עד מהרה מנהלים את חיינו בסביבה מטונפת, נושמים אוויר מזוהם וגומעים מים בלתי ראויים.

דברים אלה חשובים כי יובנו ויועברו במסגרת גזר דין זה מאחר וביהמ"ש מהווה גם גורם חינוכי בנושאים מסוימים שונים, מעבר לתפקידו השיפוטי כמיישם ואוכף החוק הרלוונטי. בית המשפט מעביר מסר ברור לכלל הציבור ובמיוחד לאנשים כגון הנאשם, ששמירת איכות הסביבה אינה בראש מעייניהם, כי כל שפיכת פסולת מכל סוג שהיא, בכל מקום, אסורה באיסור חמור וכל המפר איסורים אלו חשוף לענישה פלילית משמעותית. זריקת הפסולת גורמת לנזקים קשים לאדני קיומנו: מי התהום כמי שתיה, האוויר כאוויר לנשימה והאדמה כמקור חיות לצומח ולחי ולבני האדם.

מתחם הענישה ההולם:

ט.

על פי עקרון ההלימה בין חומרת המעשה ומידת האשם של הנאשם לבין העונש שיוטל עליו, סוג העונש ומידתו, יש להקפיד על מספר עונשים במקרה ספציפי זה:

מאסר על תנאי, קנס משמעותי וגבוה ביותר והתחייבות כספית בסכום גבוה שלא לבצע עבירה זהה בעתיד וכן פסילת רשיון הנהיגה לתקופה של מספר חודשים.

מתחם הענישה המתאים:

י.

עם זאת במסגרת גזירת העונש הנני נותנת את הדעת כי הנאשם כפר בכתב האישום וניהל הליך שמיעת ראיות מלא משך שני ימי דיונים, כמו כן לקחתי לתשומת ליבי את מצבו הכלכלי והמשפחתי של הנאשם, כפי שהוצג בפניי.

יא. עיון בגזרי דין רבים הדנים באותן עבירות ובנסיבות דומות ובמסגרת מגמת הענישה כאמור של החמרה בגין עבירות אלו, מלמד כי העונשים נעו בין 20 אלף ל-300 אלף ₪ ואף יותר. כן הוטלו עונשי מאסר בפועל במקרים לא מעטים.

יב. הסניגור טען כי קיימים מספר שיקולים לקולא. האחד - כי הנאשם מפרנס חמישה ילדים קטינים וכי החברה של אביו בה הוא מועסק מפרנסת כשמונה משפחות וכן כי נגרם לחברה חסרון כס ונזק בגין תפיסת המשאית המוערך לקולא בכ-360 אלף ₪ וכי המשאית תפוסה כבר למעלה מ-3 שנים.

בנסיבות המיוחדות בתיק זה ובמכלול השיקולים לחומרא ולקולא, ותוך איזון ראוי של האינטרסים הצריכים לעניין זה, הנני דנה את הנאשם כדלקמן:

* מאסר על תנאי בן 4 חודשים למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה ויורשע בגינה.

* תשלום קנס בסך ₪ 75,000 או 2 חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם לטובת קרן שמירת הניקיון ב - 30 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בסך ₪ 2,500 כל אחד. התשלום הראשון ב-1.7.14, וכל תשלום נוסף ב-1 לכל חודש אחריו. אי עמידה באחד מן התשלומים תעמיד מלוא הסכום או כל יתרה בלתי משולמת לפרעון מלא ומיידי בצירוף תוספות הפיגורים המגיעות כחוק.

המאשימה תשלח לסניגור תוך 30 ימים מהיום השוברים לתשלום הקנס.

* אני מחייבת את הנאשם לחתום על התחייבות על סך ₪ 100,000 להימנע מלעבור על העבירה של איסור לכלוך והשלכת פסולת, עבירה לפי סעיף 2 + 13(ב)(1) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984.

מטרד לציבור, עבירה לפי סעיף 215(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

ניהול עסק ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 14+4 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968.

צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"ה - 1955, פריטים 5.1 ב' ו-8.3 ב'.

תוך שלוש שנים מהיום, ויורשע בהן או באחת או יותר מהן.

תוקף ההתחייבות יחל מהיום.

אם לא יחתום על התחייבות, יאסר הנאשם לתקופה של 3 חודשים.

* כמו כן, הנני פוסלת את רשיונו של הנאשם למשך 3 חודשים מיום מתן גזר הדין.

* הנני מורה בדבר חילוט המשאית בה בוצעה העבירה אשר תפוסה בידי המאשימה וזאת לטובת הקרן לשמירת הניקיון. ודוק מן הראוי בתיקים כגון דא להורות בדבר חילוט הרכב אשר בוצעה העבירה ואשר יש בה משום גרימת נזק של ממש לאיכות הסביבה כמפורט באריכות בגזר הדין לעיל

ניתן היום, י"ד אייר תשע"ד, 14 מאי 2014, בהעדר הצדדים.